

BAO DUNG

PK: Nguyễn Ngọc Anh

Buổi lễ cầu siêu cho anh trên chùa đã kết thúc. Còn lại những tiếng lao xao trò chuyện của người đi lễ và hồi chuông ngân nga. Chị lặng lẽ bước xuống mười mấy bậc tam cấp từ sân chùa xuống đường, lòng miên man nhớ lại lời giảng của vị trụ trì:

“... Khi chúng ta nhìn thấy kẻ thù thì trong lòng rất là đau khổ. Nhưng

nếu chúng ta chuyển tâm ấy thành tâm rộng lượng, tha thứ, đồng cảm với họ; dùng tâm từ bi đối xử với họ thì ngay tâm từ bi vừa sanh khởi, oán hận liền tiêu mất, thì họ không còn là kẻ thù của bạn nữa và hiện tượng kẻ thù sẽ không còn tồn tại trong lòng bạn nữa...” (pháp sư Thánh Nghiêm)

Cuộc sống của chị vừa trải qua đầy những bất hạnh, khổ đau nên tâm hồn chị giờ đây như một bãi sa mạc khô khan... Trên con đường về nhà, chị hồi tưởng lại những năm tháng đã qua.

* *

*

Sau 1975, anh và chị đều làm trong ngành thương nghiệp. Chị lấy anh vì nhiều nguyên nhân: Anh là người theo đuổi chị dằng dặc từ mấy năm ở trung học (nhưng chị không yêu anh); mối tình đầu của chị đã vấy cánh ra đi và người ấy giờ đang định cư ở nước ngoài, cuối cùng là vì làm chung một ngành nên anh, chị dễ gần gũi nhau hơn, chị xiêu lòng và chấp nhận lấy anh.

Đầu đang thời kì bao cấp, nhưng cuộc sống của anh chị khá khá, sung túc hơn người khác vì anh là người lanh lợi đã biết cách chạy những “áp phe ngoài luồng”. Các tiện nghi sang trọng, vàng bạc thường tìm về nhà anh chị sau mỗi lần anh trúng “quả”. Chị lại ham muốn giàu có hơn nên dùng vàng bạc để chơi hụi hè.

Cuộc đời không phải lúc nào cũng suông sẻ, công việc làm ăn không chính đáng của anh bị phát hiện, chị lại bẽ hụi. Thế là vàng bạc, đồ đạc trong nhà không cánh mà bay. Nhà cửa đất đai phải bán đi để đền bù, trang trải nợ nần.

Còn lại chút vốn liếng nhỏ, anh chị chạy vào một vùng hẻo lánh, mua một miếng đất để lập nghiệp, cất tạm một căn nhà nhỏ còn sơ sài và vun vén, lần lượt trồng cà phê, tiêu, một số cây ăn quả... Thời gian đầu chưa có gì thu hoạch, cuộc sống của gia đình rất khó khăn, thiếu thốn mọi bề. Ngoài việc cùng anh chăm lo khu vườn, hằng ngày chị còn làm bánh đem ra chợ bán. Thu hoạch lúc đầu không cao, cuộc sống buồn tẻ, anh sa vào rượu chè và thường nhậu nhẹt với một số người trong xóm, có khi anh còn rủ về nhà. Tính anh dần dần thay đổi, hay la mắng vợ con. Anh độc đoán và có tính gia trưởng, điều gì anh cũng muốn những người trong nhà răm rắp nghe theo, nếu không, anh nổi nóng, la hét, đập đồ đạc. Nhiều lần lối xóm phải chạy sang can ngăn. Kinh tế gia đình ngày càng lao dốc “không phanh”. Trong nhà không còn một thứ gì đáng giá cả.

Có lần chị mua được con heo định làm giống, nhưng một hôm thiếu mồi, anh và bạn bè đã giết heo làm mồi nhậu. Chị rất buồn, bao ước mơ, hy vọng đều tan biến... Nỗi tủi nhục của chị lên cao đỉnh khi có lần T.- người yêu cũ (mối tình đầu) - tìm đến thăm chị. Thấy cuộc sống của chị nhiều khó khăn, T biểu tặng một ít tiền. Hôm T sắp chia tay trở về nhà, đã mời chị uống nước tại một quán ngoài Thị trấn. Lúc về nhà, chị đã thấy anh đứng chờ ngoài cửa, tay chỉ chỗ, miệng la hét và xông tới túm lấy chị, trói vào gốc cây mít và trời bắt đầu ngã tối. Đêm ấy anh vẫn không động lòng, bỏ mặc chị giữa khu vườn, dù là chị đã khóc lóc, van xin.

Càng ngày anh càng sa vào men rượu, không chăm sóc vườn. Trong gia đình chị là lao động chính, ngoài giờ học các con phụ thêm, nhưng khi đến mùa, tiền bạc thu hoạch anh đều tóm gọn. Chị tiêu trong nhà và muốn mua sắm gì đều phải xin anh, anh hoạch hộc đủ điều, còn quần áo cũ kỹ, chị cũng không dám sắm vì anh cứ bảo là chị muốn ăn diện để theo trai. Chị cảm thấy mình chỉ là một osin không hơn không kém. Từ oán ghét, căm giận; chị muốn trả thù anh, muốn anh biến mất trong cuộc đời của chị nhưng chưa biết trả thù bằng cách nào.

Thu hoạch của khu vườn thời gian sau đỡ hơn, có của ăn, của để. Nhưng bạn bè đã rủ rê, với tham vọng muốn làm mau có tiền nên năm ấy, anh vợ vét tất cả tiền bạc trong nhà để đi buôn gỗ lậu. Nhiều lần anh cũng đã về thăm nhà, nhưng không chu cấp tiền lo cho cuộc sống của gia đình. Chuyện nhà, phó mặc một mình chị.

Với nỗi khổ đau, tủi nhục nhiều năm mà chị từng chịu đựng và chị đã nuôi ý định trả thù. Cơ hội đến, chị đi báo chính quyền địa phương về việc làm phi pháp của anh. Cuộc trả thù có kết quả. Anh bị bắt trên đường vận chuyển gỗ và cùng một số người khác. Anh chống cự lại người thi hành nhiệm vụ nên bị kêu án nặng hơn. Sau, anh mất trong trại vì chứng bệnh hiểm nghèo đeo đẳng đã lâu.

Anh mất gần một năm, tình cờ khi chị nằm võng, đạp nhẹ chân đưa võng qua lại, băng quơ nhìn lên mái nhà, thấy có mảnh giấy trắng nhét dưới kèo. Có linh tính khác lạ, chị vội đứng dậy, lấy xuống và đọc. Chữ anh viết vội : “Em ra gốc mít ở sau nhà, đào xuống sẽ thấy những gì anh chôn ở dưới đây”.

Mặc dù đêm tối, chị vẫn thấp đèn ra đào xới chỗ anh chôn - Một thùng nhỏ, bên trong có một số vàng được đánh thành khâu và một phong thư dài khoảng ba, bốn trang -.

Tính cách và cuộc sống nội tâm của anh trong thời gian trước đã được giải mã - Lúc còn ở thành phố, anh đi khám bệnh và phát hiện trong đầu có một khối u. Anh chịu đựng và không nói với chị.

Về ở vùng núi hẻo lánh, không có thuốc điều trị, mỗi lần bị cơn đau hành hạ, anh trở nên dữ dằn và trút tất cả xuống đầu chị. Cảm thấy thời gian trên đời còn ngắn ngủi, nhưng vườn tược thu hoạch không cao nên anh nản lòng và vì muốn có tiền nên anh đã quyết định theo buôn gỗ, dù biết đó là nghề phi pháp, nhưng có tiền lo được cho chị và các con. Trong thư, anh nói yêu chị nên khi chị gặp người tình cũ, bao nỗi hờn ghen đã bốc nhiệt và anh có hành động hung hãn. Anh hối hận và tha thiết nói lời xin lỗi chị...

* *

*

Kể từ ngày ấy, anh không còn là kẻ thù của chị, ngược lại chị cảm thấy mình có lỗi - thiếu quan tâm, thiếu chia sẻ và chị đã không chăm sóc được cho anh trong những ngày anh đau bệnh, và phải chi ngày ấy chị không ra quán nước gặp người tình cũ thì có lẽ anh cũng không có những hành động thô bạo.

Trong cuộc sống vợ chồng, lúc đầu anh và chị thương yêu, cưới nhau, nhưng dần dần không hiểu nhau, rồi hờn giận, trách móc, căm thù. Trong cảnh

túng thiếu và bệnh tật, anh tìm quên trong men rượu, tính tình trở nên cộc cằn, nhưng anh vẫn cố gắng làm cách gì mau có tiền để dành dụm lo cho chị và con. Còn chị lại muốn trả thù... - Chị ân hận và hối tiếc. Chị cảm thấy trước đây mình quá hẹp hòi và thiếu sự bao dung, để giờ dù mở rộng tâm tay, mong được chăm sóc anh thì đã quá muộn màng.

Tiếng chuông chùa từ xa vọng lại và đối với chị, anh là người có tấm lòng khoan dung. Khoan dung cho chính chị - một người vợ không hiểu chồng, thiếu quan tâm và chưa chia sẻ được anh trong những ngày ốm đau, bệnh hoạn... Một lần nữa, chị lặng lẽ nhìn bức di ảnh của anh và khói nhang đang xen lẫn vào trái tim buồn thương, nhớ...